

POLITYKA OTWARTEGO DOSTĘPU

Piotr Kępski

Departament Innowacji i Rozwoju

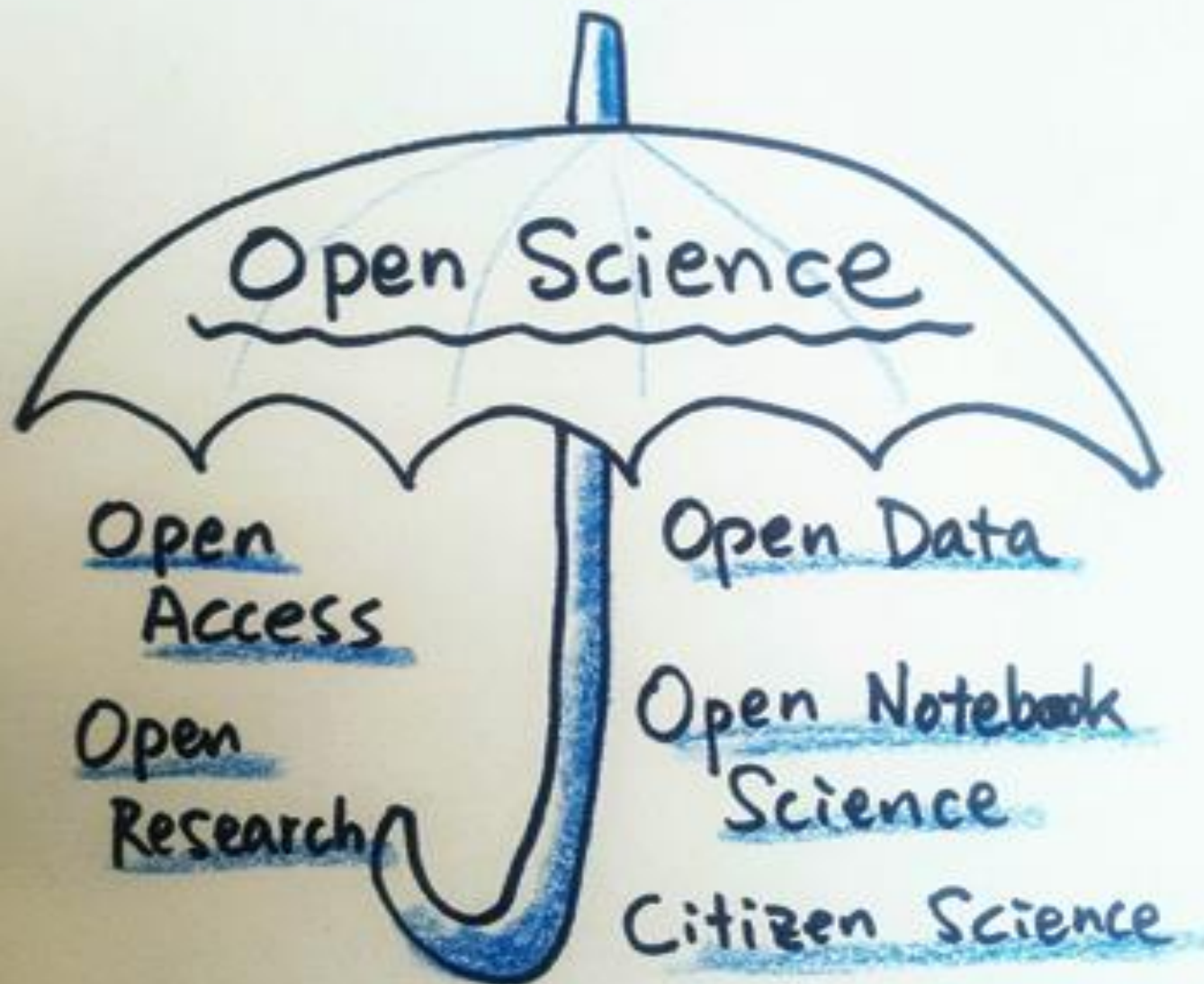
MNiSW

25 października 2016 r.

- **Otwarty Dostęp (Open Access)** – dostępność pełnych treści publikacji w publicznym Internecie – bez barier finansowych, prawnych czy technicznych
- **Zalecenie KE** z dn. 17 lipca 2012 r. ws. dostępu do informacji naukowej oraz jej ochrony (2012/417/UE):
 - OD do wyników badań naukowych finansowanych ze środków publicznych.
 - Umożliwienie ponownego wykorzystania wyników badań (np. dane).
 - Poszanowanie praw autorskich.
 - Państwa UE powinny określić strategię/polityki OD.
- **OD jest wymagany w Programie H2020**

- **Wspólne Stanowisko Prezydium KRASP i Prezydium PAN** z 5 lipca 2013 r. ws. zasad otwartego dostępu do treści publikacji naukowych i edukacyjnych.
- Minister NiSW powołuje **Zespół doradczy** ds. OD do treści naukowych (2015)
- W październiku 2015 r. MNiSW – po wprowadzeniu pewnych modyfikacji - przyjęło ***Kierunki rozwoju OD do publikacji i wyników badań naukowych w Polsce***

„Kierunki rozwoju otwartego dostępu do publikacji i wyników badań naukowych w Polsce” zawierają rekomendacje dla głównych interesariuszy:

- jednostek naukowych i uczelni
- krajowych podmiotów finansujących badania
- MNiSW
- wydawców czasopism naukowych
- naukowców

- **Stworzyć politykę instytucjonalną OD**, wyznaczyć pełnomocników ds. OD
- **Zapewnić OD do recenzowanych publikacji** powstających dzięki finansowaniu lub współfinansowaniu ze środków publicznych
- Otwierać, na ile to możliwe, **dane badawcze**
- **Upowszechniać doktoraty** w otwartym repozytorium instytucjonalnym
- Wprowadzić zapisy o OD do **regulaminów własności intelektualnej**
- **Budować repozytoria i transformować czasopisma** do postaci otwartej
- **Monitorować** liczbę otwartych publikacji w każdej instytucji
- Stosować **międzynarodowe standardy metadanych**

- **Koordinacja strategiczna** działań na rzecz OD, współpraca z KE
- **Promocja OD**, działania informacyjne
- **Rozważyć zmiany w przepisach**, by wspierać OD (np. możliwość udostępniania doktoratów w otwartych repozytoriach cyfrowych, ewaluacja – KEJN)
- **Monitorować wdrażanie OD** w skali kraju
- **Stworzyć repozytorium sieroce** dla tych jednostek, które nie mogą mieć swojego repozytorium oraz wspierać rozwój infrastruktury dla OD

- **Stworzyć politykę instytucjonalną OD**
- **Promocja OD**, działania informacyjne
- **Uwzględniać OD w umowach grantowych**
- **Monitorować** wypełnianie przez beneficjentów zobowiązań w zakresie OD
- **Analiza możliwości kwalifikowalności kosztów** związanych z publikacją w OD (gdy beneficjent wybierze drogę złotą)
- **Przygotować mierniki we współpracy z MNiSW**

- **Stworzyć politykę instytucjonalną OD**
- **Promocja OD**, działania informacyjne
- **Uwzględniać OD w umowach grantowych**
- **Monitorować** wypełnianie przez beneficjentów zobowiązań w zakresie OD
- **Analiza możliwości kwalifikowalności kosztów** związanych z publikacją w OD (gdy beneficjent wybierze drogę złotą)

- **Upowszechniać swoje publikacje naukowe w modelu otwartym**
- **Otwierać dane naukowe**, o ile to możliwe (tworzyć plany zarządzania danymi)
- **Opatrywać otwarte publikacje licencją** (np. CC-BY – Uznanie Autorstwa)
- **Deponować wiecześnie publikacje w repozytorium instytucjonalnym**, także te zagraniczne (tzw. autoarchiwizacja)
- **Korzystać z opcji oferowanych przez wydawców** nt. możliwości otwierania publikacji po upływie embargo (wielu wydawców ma takie opcje) lub nt. możliwości publikacji w OD bez embarga (np. Springer Open Choice)
- **Korzystać z porad i pomocy bibliotek akademickich**

Wydawcy czasopism:

- **Transformować do postaci otwartej czasopisma**, które otrzymują dofinansowanie publiczne
- **Optymalizować modele OD** (kontekst: ekonomiczny, prawny i techniczny)
- **Stosować odpowiednie systemy techniczne**, które odpowiadają otwartym standardom międzynarodowym i wymogom systemowym nauki polskiej.

Wydawcy książek:

- **Rozważyć możliwość otwierania książek** (embargo czasowe)
- **Wymieniać się dobrymi praktykami**, optymalizować modele biznesowe

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Departament Innowacji i Rozwoju
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

e-mail: piotr.kepski@nauka.gov.pl